

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Όνομα / Τμήμα:

Ημερομηνία: Πέμπτη 24/7/2025

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. **Opibus** urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!» Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.

2. Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et acerbiora. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id **me** sane paenitet; meliora enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim vieta et mollia, non matura mox fiunt sed putria».

3. Postea Plato quidam Sardinianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et **in custodiam** Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. {...}Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

4. Cum Octavianus **post victoriam** Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: «Ave, Caesar, victor imperator». **Caesaris** multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. {...}Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam perdidi». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

5. Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit; patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit; finem stipendiorum **patris** victoriam ac triumphum fuisse felicitatis fuit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας μόνο τις υπογραμμισμένες φράσεις ή περιόδους λόγου από τα παραπάνω αποσπάσματα.

- Βλ βιβλίο Εν δυνάμει

Μονάδες **20**

B1. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται στην κάθε περίπτωση.

- α. μνησικάκος** (στο 1ο κείμενο) Mementote
- β. γηγενής** (στο 2ο κείμενο) gignuntur
- γ. ουμανισμός** (στο 3ο κείμενο) hominem
- δ. δόγμα** (στο 4ο κείμενο) doceret
- ε. μοιρολατρικός** (στο 5ο κείμενο) Meruisse

Μονάδες **10**

B2. Να χαρακτηρίσετε ως *σωστές* ή *λανθασμένες* τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην καθεμιά τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος**, ανάλογα με το περιεχόμενό της.

- α. Ο **Λουκρήτιος** γράφει το έπος *Για τη φύση των πραγμάτων* (*De rerum natura*). Δεν πρόκειται για ηρωικό έπος, αλλά έχει **πολιτικό** περιεχόμενο . **Λάθος**
- β. Ο Ιούλιος Καίσαρ είναι ο καλλιτέχνης της απομνημονευματικής γραφής σε δύσκολη και δυσνόητη γλώσσα. **Λάθος**
- γ. Ο **Σαλλούστιος Κρίσπος**, ο πρώτος σπουδαίος Ρωμαίος **ιστορικός**, ήταν θαυμαστής του Θουκυδίδη και διέπρεψε στην ιστορική μονογραφία. **Σωστό**
- δ. Ο Κικέρων ήταν ένας σημαντικός πολιτικός της εποχής του και ένας από τους μεγαλύτερους ποιητές της εποχής του . **Λάθος**
- ε. Ο Οβίδιος έγραψε μια μυθολογική Αντι-Αινειάδα , τις *Μεταμορφώσεις* . **Σωστό**

Μονάδες **10**

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- **quodam** : γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος. **quarundam**
- **die** : αφαιρετική πληθυντικού. **diebus**
- **hanc** : αφαιρετική ενικού. **hac**
- **Opibus** : γενική πληθυντικού. **opum**
- **meliora** : γενική ενικού στον υπερθετικό βαθμό του αρσενικού. **optimi**
- **ingeniis** : ονομαστική πληθυντικού. **ingenia**
- **quae** : αιτιατική ενικού στο αρσενικό. **quem**
- **Plato** : αιτιατική ενικού. **Platonem-Platona**
- **scelus** : αιτιατική πληθυντικού. **scelera**
- **nihil** : αφαιρετική ενικού. **Nulla re**
- **milibus** : αιτιατική πληθυντικού. **milia**
- **sestertium** : γενική πληθυντικού. **Sestertium / sestertiorum**
- **avem** : αφαιρετική ενικού. **Ave/i**
- **bello** : ονομαστική πληθυντικού. **bella**
- **patre** : γενική πληθυντικού. **patrum**

Μονάδες **15**

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται (Για περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψιν και το γένος του Υποκειμένου):

- **attulit** : β ενικό οριστικής Ενεστώτα. **affers**
- **Interrogo** : γ πληθυντικό οριστικής Μέλλοντος. **interrogabunt**
- **deponite** : γ ενικό υποτακτικής Υπερσυντελικού στην άλλη φωνή. **Depositus esset**
- **dixit** : β πληθυντικό προστακτικής Ενεστώτα. **dicite**
- **scribam** : β πληθυντικό υποτακτικής Παρατατικού Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας. **scripturi essetis**
- **nascuntur**: γενική ενικού μετοχής Μέλλοντα στο θηλυκό.
- **gignuntur** : απαρέμφατο Μέλλοντα στην άλλη φωνή. **Genitura esse**
- **fiunt** : β ενικό προστακτικής Ενεστώτα στην άλλη φωνή. **fac**
- **comprehendit**: α πληθυντικό υποτακτικής Παρακειμένου παθητικής φωνής. **Comprehensi simus**
- **deduc**: α πληθυντικό υποτακτικής Παρατατικού στην άλλη φωνή. **deduceremur**
- **possit** : γ ενικό υποτακτικής Παρατατικού. **posset**
- **incitavit** : γενική ενικού μετοχής Παρακειμένου. **incitati**
- **risit**: γ ενικό υποτακτικής Μέλλοντος. **risurus sit**
- **fuit**: απαρέμφατο του ίδιου χρόνου. **fuisse**

Μονάδες **15**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. Audita salutatione : Να αναλύσετε το μετοχικό σύνολο σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

- **Cum Caesar salutationem audiverat**
- **Cum Caesar salutationem audivisset**
- **Postquam/ubi/simul/ut Caesar salutationem audivit**

Μονάδες **6**

Δ2. Postea Plato quidam Sardianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. : Να μετατρέψετε τη σύνταξη των κύριων προτάσεων της περιόδου από ενεργητική σε παθητική.

- **Homo comprehensus est a Platone quodam Sardonio et in custodiam Ephesi traditus est.**

Μονάδες **2**

Δ3. Epheso : Να μετατρέψετε τον όρο έτσι ώστε να δηλώνεται η **κίνηση** προς τόπο αντίστοιχα.

- **Ephesum**

Μονάδες 2

Δ4. *rediens*: Να αναλύσετε τη παραπάνω μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση με τη χρήση του συνδέσμου **dum**.

- ***Dum redis***

Μονάδες 4

Δ5. (*Nos*) *Murenam laudare debemus* : Να μετατρέψετε τη σύνταξη της προτάσης σε Παθητική με τη χρήση της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας.

- ***Murena laudandus est nobis***

Μονάδες 4

Δ6. *ut corvum doceret parem salutationem* : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση.

- δευτερεύουσα ονοματική βουλητική πρόταση, που **λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *incitavit***. Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο *ut*, γιατί είναι καταφατική, και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*doceret*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*incitavit*) [παρουσιάζεται ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, γιατί η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της] και αναφέρεται στο παρελθόν.

Μονάδες 2

Δ7. *quam recuperatio* : Να μετατρέψετε τον β' ορο σύγκρισης σε ισοδύναμη συντακτική μορφή.

- *Recuperatione* (αφαιρετική συγκριτική)

Μονάδες 2

Δ8. *Itaque cavete periculum, tutamini patriam* . : Να μετατρέψετε τις προστακτικές σε απαγορεύσεις με όλους τους δυνατούς τρόπους.

- ***Nolite cavere/ Ne caveritis***
- ***Nolite tutari / Ne tutati sitis***

Μονάδες 2

Δ9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** με έντονα γράμματα όρους του κάθε κειμένου: **Opibus** (1^ο), **me** (2^ο), **in custodiam** (3^ο), **Caesaris** (4^ο), **post victoriam** (4^ο), **patris** (5^ο)

- **Βλ. βιβλίο Εν δυνάμει**

1. Ζωγράφου: **Ι.** Χρυσίππου 1, 210 7488030 & **ΙΙ.** Ξηρογιάννη 10, 210 7488180
2. Χολαργός: Φανερωμένης 13, 210 6536551
3. Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, 210 6000031

Μονάδες **6**

Επιμέλεια Θεμάτων: *Κώστας Μαγαλιός, Ολυμπία Βονόρτα*

Studiosae studiosique, bonan fortunam,
cum plurimo amore!

Et mementote! Sapientia virtus est!!!